

สภาการจ้ดกิจกรรมการเรียนการสอนของวิทยาลัยศาสนศาสตร์
เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
The States of Teaching and Learning of Lecturers in Kalasin
Buddhist College, Mahamakut Buddhist University

ทองคำ เกษจันท์ Thongkham Ketchan^๑
พินโย พรหมเมือง Pinayo Prommuang^๒
ประจง ประสารฉ่า Prachong Prasancha^๓,
อรรถ เทียบปัด Ath Thiappad^๔,
พรทิพย์ ช้งธาดา Porntip Sangtada^๕,
บุญเลิศ บุญไชโย Boonlert Boonchaiyo^๖

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจ้ดกิจกรรมการเรียนการสอนของคณาจารย์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๕ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาและบัณฑิตของวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน ๑,๓๒๕ รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Mann Whiney U ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อสภาการจ้ดการเรียนการสอนของคณาจารย์อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบ พบว่า นักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นในด้านความรับผิดชอบและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และข้อเสนอแนะของนักศึกษาและบัณฑิต คือ คณาจารย์สอนดี เข้าใจง่าย มีบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ เป็นต้น

คำสำคัญ: การเรียนการสอน, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

---

^{๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖} ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย Department of Education, Faculty of Education, Kalasin Buddhist College, Mahamakut Buddhist University, Thailand.

Abstract

This was a survey research that its objectives were to study students' and graduated students' opinions, to compare their opinions, and to investigate their suggestions toward lecturers' states of teaching and learning in the academic year ๒๐๑๒. Population and samples were ๑,๓๒๕ students and graduated students from Kalasin Buddhist College, Mahamakut Buddhist University. The research instrument was the questionnaire. The data were analyzed by means of frequencies, percentage, mean, standard deviation, and Man Whitney U. the results of research were found that both students and graduated students had opinions toward lecturers' states of teaching and learning at the high level. Comparing their opinions on the state of teaching and learning of the lectures were statistically significant difference at the ๐.๐๕ levels in terms of responsibility and student-centered. Their suggestions on the state of teaching and learning were that the lecturers were good teaching, good environment for learning, and easy understanding of teaching and so on.

Keywords: Learning and teaching, Mahamakut Buddhist University

๑. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓^๑ ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา คือ มาตรา ๖ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่

ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา ๗ ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึก ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติการกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มี

^๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา. (๒๕๕๓) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓).

ความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และมาตรา ๘ การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก การศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบัน วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เปิดทำการเรียนการสอนเฉพาะระดับปริญญาตรี ๕ สาขาวิชา ได้แก่ การสอนพระพุทธศาสนา การสอนภาษาไทย รัฐศาสตร์การปกครอง การศึกษาปฐมวัย และ ภาษาอังกฤษ เท่าที่ผ่านมาของการเปิดให้บริการทางการศึกษา ๑๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๔๓) วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยังไม่เคยศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว เกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของคณาจารย์

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้คณะผู้วิจัยต้องการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษา และพัฒนาวิทยาลัยสืบไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคณาจารย์

๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิตเกี่ยวกับกระบวนการจัดการกิจกรรม การเรียนการสอนของคณาจารย์

๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคณาจารย์

๓. สมมติฐานการวิจัย

สถานภาพทางการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

๔. ประโยชน์ที่ได้รับ

๔.๑ ทราบกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคณาจารย์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๔.๒ ทราบข้อคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต เกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคณาจารย์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๔.๓ ผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคณาจารย์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

๕. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งมีขั้นตอนตามระเบียบวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

๕.๑ คณะผู้วิจัยศึกษาใช้กรอบสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์ ๕ ด้าน ตามที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช

วิทยาลัยกำหนด ได้แก่ ความรับผิดชอบ เทคนิคการสอน ความเป็นครู เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จำนวน ๑๗ ข้อ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ สภาพส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ และส่วนที่ ๒ สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ

๕.๒ การหาคุณภาพของเครื่องมือ คณะผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่า เครื่องมือที่ออกแบบโดยฝ่ายประกันคุณภาพ การศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีความเที่ยงสูง ฉะนั้น คณะผู้วิจัยจึงไม่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบค่าตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ก่อนที่จะนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อย่างไรก็ตาม เมื่อคณะผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปแล้ว และนำเครื่องมือมาหาคุณภาพของค่าความเที่ยงด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ ๐.๙๗

๕.๓ นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นไปเก็บข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖ ก่อนที่จะมีการสอบปลายภาคของนักศึกษา ส่วนบัณฑิตเก็บข้อมูลในวันซ่อมรับประทวนปริญญาบัตรของเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖ ดังนี้

๕.๓.๑ ประชากร ได้แก่ นักศึกษา จำนวน ๑,๒๒๙ รูป/คน ชั้นปีที่ ๑ - ๔ ประจำปีการศึกษา ๒/๒๕๕๕ และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวน ๑๗๒ รูป/คน

๕.๓.๒ กลุ่มตัวอย่าง คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา และขึ้นทะเบียนรับประทวนปริญญาบัตร จำนวน ๙๖ รูป/คน

๕.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย เมื่อได้เก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว คณะผู้วิจัย ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณด้วยการใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผล สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Mann Whitney U test โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เนื่องจากว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลสุ่มตัวอย่าง โดยไม่ได้ใช้ความน่าจะเป็น มีรายละเอียดดังนี้

๕.๔.๑ สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแผนภูมิต่างๆ

๕.๔.๒ สถิติอนุมาน (Inferential statistics) ได้แก่ Mann Whitney U Test

๕.๔.๓ เกณฑ์การประเมินแบบสอบถามที่มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า คณะผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนค่าเฉลี่ยในแต่ละช่วงตามแบบของจอห์น ดับบลิว เบสท์^{๒๔} ดังนี้

๔.๕๐ - ๕.๐๐ หมายถึง ความคิดเห็นในด้านนั้นๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

๓.๕๐ - ๔.๔๙ หมายถึง ความคิดเห็นในด้านนั้นๆ อยู่ในระดับมาก

๒.๕๐ - ๓.๔๙ หมายถึง ความคิดเห็นในด้านนั้นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

^๒ อารมณ์ ใจเที่ยง. (๒๕๔๖). หลักการสอน. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์.

๑.๕๐ - ๒.๔๙ หมายถึง ความ
คิดเห็นในด้านนั้นๆ อยู่ในระดับน้อย

๑.๐๐ - ๑.๔๙ หมายถึง ความ
คิดเห็นในด้านนั้นๆ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

๖. สรุปผลการวิจัย

๖.๑ สถานภาพของนักศึกษาที่ตอบ
แบบสอบถามและกำลังศึกษาอยู่ใน
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิม พระเกียรติ
กาฬสินธุ์ เป็นคฤหัสถ์ชาย จำนวน ๖๙๔ มี
ร้อยละ ๕๖.๔ รองลงมา คือ คฤหัสถ์หญิง
จำนวน ๔๑๕ ร้อยละ ๓๓.๘ กำลังเรียนอยู่ใน
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง จำนวน ๖๐๖
คน ร้อยละ ๔๙.๓ รองลงมา คือ สาขาวิชา
ภาษาไทย ๒๙๕ ร้อยละ ๒๔.๐ สาขาวิชา
ปฐมวัย จำนวน ๒๒๔ ร้อยละ ๑๘.๙๙ และมี
จำนวนน้อยที่สุด คือ สาขาวิชาการสอน
พระพุทธศาสนา จำนวน ๗๖ คน ร้อยละ ๖.๒
เรียนอยู่ในชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๕๖๔ ร้อยละ
๔๕.๓ รองลงมา คือชั้นปีที่ ๒ จำนวน ๒๕๒

ตารางที่ ๑ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็น
ของนักศึกษา

สภาพการจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น (N=๑,๒๒๙)		
	μ	σ	แปลผล
๑. ความรับผิดชอบ	๔.๒๒	.๖๖	มาก
๒. เทคนิคการสอน	๔.๑๐	.๗๕	มาก
๓. ความเป็นครู	๔.๑๙	.๖๙	มาก
๔. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๔.๑๖	.๖๘	มาก
๕. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	๔.๑๓	.๗๓	มาก
รวม	๔.๑๗	.๖๕	มาก

๖.๓ ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อ
สภาพการจัดการเรียนการสอน พบว่า โดย

ร้อยละ ๒๐.๕ และน้อยที่สุด คือ ชั้นปีที่ ๓
จำนวน ๑๖.๓ ร้อยละ ๑๖.๓ ส่วนผู้ตอบ
แบบสอบถามที่เป็นบัณฑิตมีจำนวน ๙๖ รูป/
คน เป็นคฤหัสถ์ชาย จำนวน ๒๓ คน ร้อยละ
๒๔.๐ รองลงมา คือ คฤหัสถ์หญิง จำนวน ๖๕
คน ร้อยละ ๖๗.๗ จบสาขาวิชารัฐศาสตร์การ
ปกครอง จำนวน ๔๓ คน ร้อยละ ๔๔.๘
การศึกษาปฐมวัย จำนวน ๓๙ คน ร้อยละ
๔๐.๖ และสาขาที่ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด
คือ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน ๑ คน
ร้อยละ ๑.๐

๖.๒ ความคิดเห็นต่อสภาพการ
จัดการเรียนการสอนของนักศึกษา พบว่า ใน
ภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับ
มาก โดยเฉพาะความรับผิดชอบและความเป็น
ครู ส่วนสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และเทคนิค
การสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ ดังตาราง
ที่ ๑

ภาพรวมแล้วบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจาก
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ

ภาพสินธุ์ มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการ
เรียนการสอนของคณาจารย์อยู่ในระดับมาก

ทุกด้าน โดยเฉพาะด้านความเป็นครู และ
เทคนิคการสอน ดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของบัณฑิต

สภาพการจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น (n = ๙๖)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ความรับผิดชอบ	๔.๐๕	.๕๖	มาก
๒. เทคนิคการสอน	๔.๐๙	.๕๘	มาก
๓. ความเป็นครู	๔.๑๙	.๕๔	มาก
๔. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๔.๐๕	.๔๙	มาก
๕. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	๔.๐๕	.๖๐	มาก
รวม	๔.๐๘	.๔๗	มาก

ตารางที่ ๒ แสดงค่าเฉลี่ยและ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการเรียน
การสอนตามความคิดเห็นของบัณฑิต

นักศึกษาและบัณฑิตมีความ
คิดเห็นต่อสภาพการจัดการกิจกรรมการเรียน
การสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ได้แก่ ความรับผิดชอบ
และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังตารางที่ ๓

๖.๔ ผลการเปรียบเทียบความ
คิดเห็นของนักศึกษากับบัณฑิตต่อสภาพการ
จัดการเรียนการสอน พบว่า ในภาพรวมทั้ง ๕
ด้าน

ตารางที่ ๓ เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของคณาจารย์

การจัดการเรียนการสอน	สถานภาพ	MR	SR	Z	Sig.
๑. ความรับผิดชอบ	นักศึกษา	๖๗๐.๙๔	๘๒๔๕๘๙.๐๐	-	.๐๐๖*
	บัณฑิต	๕๖๑.๓๑	๕๓๘๘๖.๐๐	๒.๗๕๔	
๒. เทคนิคการสอน	นักศึกษา	๖๖๔.๖๔	๘๑๖๘๔๐.๐๐	-.๕๗๗	.๕๖๔
	บัณฑิต	๖๔๒.๐๓	๖๑๖๓๕.๐๐		
๓. ความเป็นครู	นักศึกษา	๖๖๔.๒๒	๘๑๖๓๒๙.๐๐	-.๔๒๗	.๖๗๐
	บัณฑิต	๖๔๗.๓๕	๖๒๑๔๖.๐๐		
๔. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	นักศึกษา	๖๖๙.๖๑	๘๒๒๙๔๕.๕๐	-	.๐๒๒*
	บัณฑิต	๕๗๘.๔๓	๕๕๕๒๙.๕๐	๒.๒๘๘	
๕. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	นักศึกษา	๖๖๕.๘๕	๘๑๖๓๒๘.๕๐	-	.๑๒๖
	บัณฑิต	๖๐๕.๙๘	๕๘๑๗๔.๕๐	๑.๕๓๑	
รวม	นักศึกษา	๖๖๘.๗๒	๘๒๑๘๕๖.๐๐	-	.๐๕๐*
	บัณฑิต	๕๘๙.๗๘	๕๖๖๑๙.๐๐	๑.๙๕๘	

* P < ๐.๐๕

๗. อภิปรายผล

๗.๑ จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาของคณาจารย์อยู่ในระดับมาก ๓ อันดับแรก คือ ความรับผิดชอบ ความเป็นครู และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาเป็นช่วงที่กำลังศึกษาหาความรู้ในชั้นเรียนและนอกห้องเรียนโดยมีคณาจารย์ในแต่ละวิชาเป็นผู้กำกับดูแล ฉะนั้น นักศึกษาจึงต้องการคณาจารย์ที่มีความรับผิดชอบ ความเป็นแบบอย่างที่ดี และมีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล คือเชื่อมั่นในศักยภาพของผู้เรียนที่จะพัฒนาตนเองได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของสิริพร ปาณาพงษ์^{๕๕} ที่พบว่า คุณภาพ การสอนของคณาจารย์มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่ง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ มานี แสงหิรัญ^{๕๖} ที่พบว่า คุณภาพการสอนของ อาจารย์มีอิทธิพลทางตรงต่อความเป็นครูของ นักศึกษา อภิปรายผลรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

ใน ด้าน ความ รับผิดชอบ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่

^{๕๕} ๒๕๕๕ อ่างใจ มานี แสงหิรัญ. (๒๕๕๑). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา วิจัยและประเมินผล การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

^{๕๖} อ่างแล้ว. มานี แสงหิรัญ, ๒๕๕๑.

ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณาจารย์มีความยืดหยุ่นในการสอนทำให้นักศึกษาไม่รู้สึกรีบเร่ง มีความสุขในการเรียนสาเหตุที่มีความยืดหยุ่นในการสอนเพราะว่า วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการโดยคณะสงฆ์และคณาจารย์ส่วนใหญ่ของคณาจารย์ประจำเป็นฆราวาสที่ผ่านการศึกษาในสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาโดยสถาบันสงฆ์มาก่อน ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่อาศัยความเมตตาเอื้ออาทรต่อศิษย์ คณาจารย์มีการเตรียมการสอนที่ดี สังเกตได้จากวิทยาลัยมีนโยบายชัดเจนในการส่งแผนการสอน หรือ มคอ. ๓ หลังจากการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน ๑๕ วัน ซึ่งคณาจารย์ทุกคนจะปฐมนิเทศให้นักศึกษาทราบทุกรูป/คนก่อนที่จะดำเนินการสอนในแต่ละวิชา

ในด้านความเป็นครู ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณาจารย์ของวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มีทั้งพระภิกษุและฆราวาส ซึ่งฆราวาสส่วนใหญ่ก็นั้นเคยผ่านการอุปสมบทมาก่อน ฉะนั้น จึงมีความเป็นครูทั้งในด้านคุณสมบัติของผู้สอนและการสอนที่สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมค่านิยมที่ดีงาม

ในด้านเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะ ในด้านการส่งเสริมให้คิดวิเคราะห์ และบรรยายภาคในชั้นเรียนที่เป็นไปอย่างอบอุ่น ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การคิด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า หลักสูตรของ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษาเรียนวิชาการทางพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต เพิ่มเติมจากหน่วยกิตในแต่ละรายวิชาเอกต่างๆ ซึ่งในวิชาการทางพระพุทธศาสนานั้น นักศึกษาจะต้องศึกษาค้นคว้าคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา วิเคราะห์วิจารณ์เพื่อนำมาใช้สำหรับการดำเนินชีวิต ส่วนการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นบรรยากาศในชั้นเรียนที่อบอุ่น เป็นกันเองนั้น อาจจะเป็นเพราะว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ยึดหลักความมีเมตตาธรรมต่อศิษย์ ฉะนั้น นักศึกษาทุกคนจึงมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น โดยที่คณาจารย์เป็นผู้จุดประกายความคิดหรือ ยกประเด็นปัญหาเพื่อนำมาใช้สำหรับการอภิปรายในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้มนุษย์นิยม (Humanism) ของโรเจอร์^๕ ที่กล่าวถึงการมีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ (Full Potential) และพัฒนาไปสู่ทิศทางที่เหมาะสมตามความสามารถของแต่ละบุคคล จะนำไปสู่การตระหนักรู้ในตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของเสที่ออน เทพรงทอง^๖ ที่พบว่า ประสิทธิภาพของการ

^๕ ทฤษฎีมนุษย์นิยมของคาร์ โรเจอร์ส. ค้นเมื่อ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗, จาก http://www.bkw.ac.th/physics/xcom/web_edu
๕๔๐๙_NovaAce/Personality/Theory_Rogers.htm.

^๖ เสที่ออน เทพรงทอง (๒๕๕๐) วิจัยเรื่อง การประเมินประสิทธิภาพของการเรียนรู้ที่

เรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียน เป็น สำคัญ ของ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีร้อยละ ๗๕ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนุสลิ อุปภัย^๗ ที่พบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครอยู่ในระดับมาก แต่ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของคັນสนีย์ ไปบน^๘ ที่พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอยู่ในระดับปานกลาง

๗.๒ ผลการวิจัย พบว่า บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านความเป็นครูและเทคนิคการสอน ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า บัณฑิตคือผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว ฉะนั้น พวกเขาจึงไม่กังวล

เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

^๗ นุสลิ อุปภัย. (๒๕๕๐). การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร: สภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการพัฒนา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

^๘ คันสนีย์ ไปบน. (๒๕๔๕). สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

กับผลการเรียน แต่สิ่งที่บัณฑิตจะนำไปใช้ต่อไปในการดำเนินชีวิต คือ ความเป็นครู หรือแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต ส่วนเทคนิคการสอนนั้น มีความสำคัญต่อการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งในชีวิตประจำวันบัณฑิตต้องสื่อสารกับคนในสังคมที่หลากหลายทางด้านวัยวุฒิและคุณวุฒิ ฉะนั้น เทคนิคการสอนจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบัณฑิตในการที่จะสื่อสารความรู้ที่ดึงมาสู่สาธารณชนในรูปแบบต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับปณิธานของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่กล่าวว่า “มุ่งเน้นให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนา พัฒนาการระบอบการดำรงชีวิตในสังคมด้วยศีลธรรม ชี้นำและแก้ไขปัญหาสังคมด้วยหลักธรรมทั้งระดับชาติและนานาชาติ”

๗.๓ จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า นักศึกษาและบัณฑิตของวิทยาลัยศาสนศาสตร์มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕ คือ ความรับผิดชอบและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนักศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตทั้งสองด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บัณฑิตมีความคาดหวังที่สูงต่อด้านความรับผิดชอบและการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์ กล่าวคือ ความรับผิดชอบในการจัดกระบวนการเรียนรู้และการเน้นผู้เน้นเป็นสำคัญยังไม่เข้มข้นพอ ยกตัวอย่างเช่น การเข้าสอน แม้ว่าคณาจารย์จะเข้าสอนตามเวลา แต่การสอนนั้นไม่เต็มเวลาตามที่กำหนด โดยเฉพาะภาคพิเศษ (เสาร์-อาทิตย์) ทั้งนี้เพราะบัณฑิตซึ่งเคยเป็น

นักศึกษาภาคพิเศษส่วนใหญ่เดินทางมาจากต่างท้องที่ ซึ่งมีระยะทางไกลระหว่างบ้านและวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติภาพสินธุ์ คณาจารย์ผู้สอนเข้าใจสภาพปัญหาที่ดีเป็นพันธมิตรร่วมกันระหว่างคณาจารย์และนักศึกษา ฉะนั้น จึงเลิกเรียนในแต่ละบทเรียนเร็วกว่าที่กำหนดไว้ในตารางเรียน อย่างไรก็ตาม คณาจารย์ส่วนใหญ่จะมอบหมายงานให้นักศึกษาไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อชดเชยเวลาที่สูญหายไป แต่เมื่อนักศึกษาจบการศึกษาไปแล้ว อาจจะมองว่าการที่เรียนไม่เต็มทีมนั้นส่งผลด้านลบต่อคุณภาพการศึกษา คือ ไม่ได้รับความรู้อย่างเต็มที่ ในทางตรงกันข้ามนักศึกษาซึ่งกำลังเรียนอยู่ในขณะนั้นมองว่าการกระทำในลักษณะนี้เป็นการดี เพราะนักศึกษาจะได้กลับบ้านเร็วขึ้น ฉะนั้น ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาจึงสูงกว่าบัณฑิตในทั้งสองด้าน

๘. ข้อเสนอแนะ

๘.๑ ข้อเสนอแนะสำหรับนโยบาย

๘.๑.๑ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์แตกต่างกัน ในด้านความรับผิดชอบ ฉะนั้น ควรติดตามการเข้าสอนของคณาจารย์ โดยเฉพาะในรายวิชาเอก ซึ่งเป็นรายวิชาที่สำคัญสำหรับการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้แล้ว ควรพิจารณาคณวุฒิของคณาจารย์ที่จะทำการสอนในรายวิชาเอก และไม่ควรเปลี่ยนผู้สอนในรายวิชานี้บ่อยนัก เพราะสาเหตุประการหนึ่งของการสอนไม่เต็มที่อาจจะมาจากการปรับเปลี่ยนอาจารย์

สอนในแต่ละภาคการศึกษา ส่งผลให้
คณาจารย์ไม่มีความเชี่ยวชาญในรายวิชานั้น

๘.๑.๒ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษา
และบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการ
เรียนการสอนของคณาจารย์แตกต่างกันใน
ด้านการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฉะนั้น ควรที่จะ
จัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้แก่คณาจารย์ใน
การจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ ซึ่งที่ผ่านมาวิทยาลัยศาสนศาสตร์
เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ไม่เคยจัดโครงการให้
ความรู้ในด้านนี้เลย

๘.๒ ข้อเสนอแนะสำหรับการทำ

วิจัย

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาและ
บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการ
เรียนการสอนของคณาจารย์แตกต่างกันใน
ด้านการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฉะนั้น ควรทำ
วิจัยเรื่องแนวทางส่งเสริมการจัดกระบวนการ
เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เหมาะสม
สำหรับวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ
กาฬสินธุ์

บรรณานุกรม

นุชลี อุปภัย. (๒๕๕๐). การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของอาจารย์ใน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร: สภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคและ
แนวทางในการพัฒนา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราช
มงคลพระนคร.

ทฤษฎีมนุษยนิยมของคาร์ โรเจอร์ส. ค้นเมื่อ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗, จาก
http://www.bkw.ac.th/physics /xcom/web_edu ๕๔๐๙_NovaAce/Personality/Theory_Roger.htm.

เสื้อทอน เทพรงทอง (๒๕๕๐) การประเมินประสิทธิภาพของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

มานี แสงหิรัญ (๒๕๕๑). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับของปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์และประเมินผลการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (๒๕๕๓). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓).

คันสนีย์ ไปบน. (๒๕๔๕). สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิทยาลัย
เกษตรและเทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (๒๕๔๖). หลักการสอน. กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์.

